

НАТО — Україна: історія успіху

Юрген БОРНЕМАН: Я б радив і надалі конструктивно співпрацювати у сферах, у яких Альянсу бракує можливостей

Микола СІРУК, «День»

Днями Україну відвідав Генеральний директор Міжнародного військового штабу в штаб-квартирі НАТО генерал-лейтенант Юрген Борнеман, який нещодавно обійняв цю посаду. До цього він як заступник директора з політики німецького оборонного відомства відповідав за двосторонні відносини між Німеччиною та Україною. В ексклюзивному інтерв'ю «Дню» пан Юрген БОРНЕМАН розповів про мету свого візиту і дав оцінку стану відносин між НАТО і Україною у військовій сфері, а також крокам української влади щодо активізації співпраці з Альянсом.

— Цей візит надав чудову можливість обговорити практичну конструктивну співпрацю між НАТО і Україною, яка здійснюється у встановлених рамках робочого плану між Військовим комітетом та Україною. Ця співпраця підтримує реалізацію імплементації оборонних і безпекових аспектів української щорічної національної програми, а також трансформацію Збройних сил України. Також метою цього візиту є вивчення стану нашої співпраці та розгляд можливостей її подальшого розвитку в різних сферах спільних інтересів.

— Отже, ви можете порівнювати: чи бачите ви якийсь прогрес у розвитку наших відносин?

— Безсумнівно, прогрес завжди є. Відносини між Україною і НАТО мають довгу історію, бо після закінчення холодної війни Україна була одним із перших партнерів НАТО в рамках програми «Партнерство заради миру».

Відтоді ми спостерігаємо кількісне та якісне зростання діяльності й розвиток партнерства як у політичному, так і військовому планах.

— **Що ви можете сказати у цьому контексті щодо програми військових навчань, яка була прийнята парламентом?**

— Звісно, ми вітаємо такий важливий крок, оскільки можливість проводити спільні військові навчання є важливою частиною нашої практичної військової співпраці. Тому ми з нетерпінням чекаємо на імплементацію запланованих на цей рік навчань. Міжнародні військові навчання є головним інструментом підтримки спроможності розвитку і взаємосумісності з іншими країнами.

— **А що ви скажете щодо змісту Річної національної програми, яка була підписана українським президентом?**

— Річна національна програма є ключовим українським рамковим документом, який регулює співпрацю України з НАТО і визначає процес реформ всередині України, котрий охоплює широкі сфери діяльності. Ми щиро вітаємо схвалення цього документа і тепер зосередимо увагу на його імплементації. У військовій сфері ми продовжимо надавати підтримку реалізації цілей Річної національної програми, які стосуються питань оборони та безпеки, посередництвом спільно розробленого і ухваленого робочого плану дій між Військовим комітетом та Україною. Ця тема також порушувалась під час моїх переговорів із керівництвом українських Збройних сил.

— **Яка ваша думка про українські Збройні сили, їхню здатність співпрацювати зі збройними силами союзників НАТО?**

— Однією з найважливіших сфер нашої співпраці, звісно, є взаємосумісність, що означає здатність українських Збройних сил співпрацювати, узгоджувати дії й діяти разом із силами НАТО. І, як я зазначив спочатку, тривалий період інтенсивної співпраці між українськими Збройними силами і НАТО — це історія успіху. Підрозділи української армії досягають взаємосумісності зі збройними силами країн-учасниць НАТО через різні види взаємної діяльності, наприклад, завдяки участі в програмі з реалізації операційних здатностей, міжнародних навчаннях чи миротворчих операціях. Україна є одним із важливих контрибуторів у операціях, які реалізуються під егідою НАТО. І успішним прикладом цього — участь України в операціях в Косово, Середземному морі, Іраку та Афганістані, а також в Силах швидкого реагування НАТО.

— **На що українці мають звернути більше уваги, щоб їхні Збройні сили були більш сумісні з силами НАТО?**

— Звісно, є можливості, яких потребує НАТО й які не є доступними в необхідній мірі всередині Альянсу. Тому ми щиро вітаємо те, що Україна, наприклад, має чудові можливості у сфері захисту від зброї масового ураження. Але існує багато інших сфер. Тому я б радив і надалі конструктивно співпрацювати у сферах, у яких НАТО бракує можливостей, оскільки отриманий від цього досвід також є вигідним для України.

— **Які, на вашу думку, антитерористичні можливості, які могли б зацікавити НАТО, має Україна? Адже сьогодні це дуже важлива тема...**

— Боротьба проти тероризму є одним із пріоритетів для НАТО і країн-партнерів. І для цього необхідні політичні та військові інструменти. А це залежить від ситуації й того, як ці інструменти використовуються чи балансуються. Візьмімо для прикладу Афганістан, де наявний у весь спектр політичних і воєнних дій, які доповнюють одна одну. Україна також бере участь в операції в Афганістані як один із важливих партнерів. Дозвольте мені звернути увагу на операцію «Активні зусилля», яка є морською операцією в Середземному морі та в якій Україна на регулярній основі брала участь із кораблями. Отже, є багато сфер і спільної діяльності, де НАТО і Україна можуть працювати разом.

— Який можливий внесок України в протиракетну оборону НАТО, яку планується розміщати в Європі?

— Це питання нині розробляється. Як ви знаєте, на саміті в Лісабоні глави держав та урядів країн-членів НАТО ухвалили рішення про створення протиракетної оборони НАТО, щоб захистити населення і територію Північноатлантичного альянсу. Це глобальна і дуже складна загроза, що має вплив на всіх нас. Це загроза територіям союзників НАТО і таким країнам, як Росія, а також і Україні. Тому кооперація між партнерами є дуже важливою. Одним із важливих партнерів є, звісно, Росія. НАТО розглядає Росію як цінного партнера, з яким встановлено солідні відносини, що постійно розвиваються. Що стосується можливого майбутнього залучення України, то ми розглядаємо можливості для консультацій, координації та співпраці, що базується на взаємних інтересах. Ми знаємо і вітаємо те, що Україна приділяє багато уваги цій темі, й ми вже розпочали перші дискусії з нашими українськими друзями, щоб забезпечити транспарентність.

— Чи зацікавлено НАТО у використанні двох радарів — у Севастополі та в Мукачевому?

— Ми починаємо лише створювати натовську систему ПРО. Перш за все, НАТО несе відповідальність за територію країн Альянсу. Це наш перший пріоритет. Як я сказав, це буде зроблено у прозорий спосіб. І, зрештою, будуть можливості для практичної співпраці з партнерами. Що стосується використання українських радарів, то це питання може обговорюватися. На мою думку, зважаючи на важливість взаємосумісності, обмін інформацією і даними могли б бути елементом взаємовигідної співпраці.

— Деякі експерти стверджують, що Росія тісніше співпрацює з НАТО, ніж Україна. Що ви думаете з цього приводу?

— Коли мова йде про співпрацю, то я б не влаштовував змагання. Росія є важливим партнером, і Україна є важливим партнером. Я знаю, що Україна у військовій сфері також співпрацює з Росією. Це не питання змагання. Є певні сфери, в яких ми співпрацюємо з Росією. Це саме стосується й України. Мені б важко було сказати, що ми більше співпрацюємо з Росією, ніж з Україною. Це не змагання. Обидва партнери є важливими, і ми зацікавлені в посиленні співпраці з обома.

— На мою думку, більшості українців цікаво знати, яку конкретно допомогу українські Збройні сили отримують безпосередньо від НАТО чи союзників, щоб стати більш професійними.

— Вчора у Генеральному штабі мене проінформували про реформи українських Збройних сил. Я знаю, що це дуже складний, дуже напруженій процес. Але це є викликом для багатьох країн, включаючи членів НАТО, які працюють над цим питанням. Середовище безпеки змінилося, і відповідно ми маємо пристосовувати всі наші внутрішні структури, процедури, доктрини і сили до нових викликів. Це стосується України, так само, як і всіх країн-членів Альянсу, і тому це природно, що ми перебуваємо в діалозі одною одним. НАТО отримує від реформ досвід, який може бути корисним Україні. Але ми також можемо вчитися в Україні на її реформах.

— Я знаю, що ви збираєтесь прочитати лекцію в Інституті міжнародних відносин. Який меседж ви хочете передати молодим українцям?

— Основним меседжем буде те, що НАТО шукає справжнього партнерства з країнами в усьому світі, оскільки воно не може самотужки гарантувати власну безпеку. Багато загроз і викликів є глобальними. Йм можна протистояти лише в тісній співпраці з партнерами. Кілька тижнів тому на зустрічі міністрів закордонних справ НАТО ухвалило нову концепцію глобального партнерства. Я трохи опишу передумови цієї концепції партнерства студентам Київського національного університету, щоб поширити розуміння того, що НАТО — це організація, яка змінюється, яка пристосовується до нового середовища безпеки яка запрошує такі країни, як Україна, до співпраці.

№83, середа, 18 травня 2011